

Markedstilsyn med røykvarslere

Sluttrapport

Direktoratet for byggkvalitet, arkivreferanse: 2024/9977

1 Forord

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) er markedstilsynsmyndighet for produkter til byggverk. Vi har i 2024–2025 gjennomført tilsyn med røykvarslere.

I tilsynet ble det undersøkt om røykvarslere som markedsføres og omsettes i Norge har tilfredsstillende produktdokumentasjon i henhold til byggevareforskriften (DOK).
Markedstilsynet omfattet også testing av produkter.

Sluttrapporten er utarbeidet av rådgiver Rolf Inge Salte ved avdeling for produkttilsyn og EØS-regelverk (PTE).

Oslo, 17.11.2025

Lars Grøndal
avdelingsdirektør

Innholdsfortegnelse

1 FORORD 2

2 INNLEDNING 5

2.1 Sammendrag på norsk..... 5

2.2 Summary in English 5

2.3 Bakgrunn..... 6

3 REGELVERK 7

3.1 Overordnet 7

3.2 Ytelseserklæring, CE-merking, bruksanvisning og produktsertifikat 7

3.3 Konsekvenser av manglende dokumentasjon 8

3.4 Produsent, importør og distributørs forpliktelser 8

4 OM AKTØRENE OG METODE 9

4.1 Innledende informasjonstiltak..... 9

4.2 Utvalg 9

4.3 Metode 9

5 RESULTAT AV KONTROLL MED PRODUKTDOKUMENTASJON 10

5.1 Generelt..... 10

5.2 Ytelseserklæring..... 10

5.3 CE-merking..... 10

5.4 Bruksanvisning..... 10

5.5 Produktsertifikat 11

6 RESULTAT AV TESTING 12

6.1 Innledning..... 12

6.2 Luxorparts..... 12

6.3 Cotech..... 13

6.4 Hard Head 14

7 OPPSUMMERING 16

8 OVERSIKT OVER AKTØRENE..... 17

2 Innledning

2.1 Sammendrag

Formålet med markedstilsynet var å sikre at røykvarslere som omsettes i Norge oppfyller gjeldende krav til produktdokumentasjon.

Det er produsentens oppgave å utarbeide all nødvendig dokumentasjon som skal følge byggevaren. Importør og distributør av byggevarer er forpliktet til å sikre at byggevarer har tilfredsstillende dokumentasjon før varen omsettes på det norske markedet.

Markedstilsynet omfattet dokumentasjonskontroll og testing av utvalgte produkter. Det ble foretatt dokumentasjonskontroll av produktene til 34 aktører. Av disse ble åtte utvalgt til testing.

De fleste aktørene sendte inn dokumentasjon som etterspurt. Aktører som hadde avvik eller mangler i sin dokumentasjon, ble kontaktet og gitt mulighet til å rette opp manglene. De som ikke kunne rette opp avvik eller mangler valgte å trekke sine produkter fra markedet. Av produktene som ble testet, ble det funnet avvik på tre typer røykvarslere. To av produktene ble trukket fra markedet etter pålegg fra direktoratet. Den tredje typen hadde en feil med lav risiko, og tilsynet med denne ble dermed avsluttet uten pålegg om tilbaketrekking.

Alle mangler og avvik er enten rettet, eller løst ved at produktet er trukket fra markedet. Direktoratet avslutter tilsynskampanjen med denne rapporten.

2.2 Summary in English

The Norwegian Building Authority is the market surveillance authority for construction products. In 2024–2025, we conducted inspections of smoke alarms. The purpose of the market surveillance was to ensure that smoke alarms sold in Norway comply with the applicable requirements for product documentation.

It is the responsibility of the manufacturer to prepare all necessary documentation accompanying the construction product. Importers and distributors are obligated to ensure that construction products have adequate documentation before being placed on the Norwegian market.

The market surveillance included document review and testing of selected products. As part of the project, a total of 34 market operators were contacted for document review and eight were selected for product testing.

Most of the operators submitted the requested documentation. Operators who had discrepancies or deficiencies in their documentation were contacted and given the opportunity to correct the shortcomings. Those who could not correct the discrepancies or deficiencies chose to withdraw their products from the market. Among the products that

were tested, deviations were found in three types of smoke detectors. Two of the products were withdrawn from the market following an order from the Authority. The third type had a defect with low risk, and the inspection was therefore concluded without a withdrawal.

All deficiencies and non-conformities have either been corrected or resolved by withdrawing the product from the market, and the Norwegian Building Authority concludes the surveillance campaign with this report.

2.3 Bakgrunn

Tilsynet retter seg mot røykvarslere omfattet av byggevareforordning av 2011 (EU 305/2011) og den harmoniserte standarden NS-EN 14604:2005 + NS-EN 14604:2005/AC:2008 (heretter NS-EN 14604). Røykvarslere som følger denne standarden kan omsettes i Norge. Alle røykvarslere skal være CE-merket og ha både ytelseserklæring og bruksanvisning. Ytelseserklæringen og bruksanvisningen skal være på norsk, svensk eller dansk.

Direktoratet har mottatt en rekke bekymringsmeldinger knyttet til røykvarslere. Dette kommer til tross for relativt nylige tilsyn med røykvarslere uten batteripute og et avgrenset tilsyn i 2020. På bakgrunn av dette, risikovurdering, og funn fra markedskartlegging i 2019, valgte direktoratet røykvarslere som en del av tilsynsprogrammet for 2024. Tilsynet rettet seg mot importører og distributører i det norske markedet.

Formålet var å øke aktørenes kunnskap om regelverket og styrke oppmerksomheten rundt dokumentasjon og produktkvalitet. Dette som et bidrag til økt regelverksetterlevelse, som skulle sikre at forbrukere får trygge produkter i samsvar med byggevareforordningen.

3 Regelverk

3.1 Overordnet

Alle byggevarer må ha dokumenterte egenskaper for å kunne omsettes. For byggevarer omfattet av en harmonisert produktstandard, skal denne brukes for å utarbeide dokumentasjon. En harmonisert produktstandard er en standard som er utformet etter mandat fra EU-kommisjonen og som er sitert i Den Europeiske Unions Tidende. Produktene skal være CE-merket og følges av en ytelseserklæring når de omsettes. Røykvarslere er omfattet av standarden NS-EN 14604.

Byggevarer har ulik betydning for bygninger og er de kategorisert i ulike AVCP-systemer som er beskrevet i standardenes ZA-tillegg. Hvilke oppgaver produsenten og uavhengige tredjeparter har, avhenger av typen system. Røykvarslere er plassert i system 1.

Under system 1 skal produsenten utføre:

- Produksjonskontroll i fabrikk
- Ytterligere prøving av stikkprøver på fabrikk i henhold til fastsatt prøvingsplan

Et teknisk kontrollorgan utsteder et sertifikat for produktets ytelse på grunnlag av:

- Fastsettelse av produktets ytelser med typeprøving, typeberegning, tabellverdier eller deskriptiv dokumentasjon
- Førstegangsinspeksjon av produksjonsanlegget og produksjonskontrollen i fabrikk
- Fortløpende tilsyn, vurdering og evaluering av produksjonskontrollen i fabrikk

3.2 Ytelseserklæring, CE-merking, bruksanvisning og produktsertifikat

Produsenten skal utarbeide en ytelseserklæring og CE-merke produktet før det markedsføres.

En ytelseserklæring er obligatorisk for alle byggevarer som er dekket av en harmonisert produktstandard. Ytelseserklæringen er et dokument som er laget og undertegnet av produsenten. Hovedformålet med dokumentet er at produsentene skal deklare den viktigste informasjonen om sitt produkt, spesielt produktets vesentlige egenskaper og ytelser.

Ytelseserklæringen kan leveres enten i papirformat sammen med produktet, eller være tilgjengelig på produsentens nettside. For produkter som omsettes i Norge skal ytelseserklæringen være på norsk, svensk eller dansk. Ved å lage en ytelseserklæring tar produsenten ansvar for at egenskapene til byggevaren er de samme som det som står i ytelseserklæringen. De formelle kravene til innholdet i ytelseserklæringen finnes i artikkel 6 i byggevareforordningen.

CE-merking er obligatorisk for alle byggevarer som er dekket av en harmonisert produktstandard, og skal speile innholdet i ytelseserklæringen. CE-merking skal være festet på produktet. Der det ikke er mulig, skal det være festet på emballasjen eller framgå av papirer som følger med produktet. De formelle kravene til CE-merking finnes i artikkel 9 i byggevareforordningen.

Røykvarslere skal også ha en bruksanvisning på norsk, svensk eller dansk språk, jf. DOK § 4.

I tillegg skal røykvarslere leveres med produktsertifikat, se punkt 5.1.

Produktdokumentasjonen skal tilfredsstille kravene i DOK. EUs byggevareforordning er gjort til norsk rett gjennom DOK kapittel II. Det følger av byggevareforordningen at det skal foreligge CE-merking og ytelseserklæring for alle byggevarer som er dekket av en harmonisert produktstandard. Dette er nødvendig for at produktene skal kunne omsettes i EØS-området.

Kravet om ytelseserklæring og CE-merking av byggevarer som omfattes av en harmonisert standard gjelder fra 1. januar 2014 da EUs byggevareforordning 305/2011 ble gjort til norsk rett gjennom DOK kapittel II.

3.3 Konsekvenser av manglende dokumentasjon

Markedstilsynet har som mål å sikre at nødvendig dokumentasjon er på plass. Dersom dokumentasjonen mangler, kan produktene verken omsettes eller brukes i Norge.

Avhengig av alvorlighetsgrad, kan direktoratet ta i bruk sanksjoner mot omsetning av produkter som ikke oppfyller kravene i DOK. Direktoratet kan kreve stans i markedsføring og omsetning, kreve at produktet kalles tilbake fra markedet, eventuelt gi tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr.

3.4 Produsent, importør og distributørs forpliktelser

En produsent er en fysisk eller juridisk person som produserer en byggevare eller får en slik vare utviklet eller produsert, og som markedsfører denne varen under sitt eget navn eller varemerke. Produsenten skal utføre produksjonskontroll i fabrikk.

Det er produsentens oppgave å utarbeide all nødvendig dokumentasjon. Importør og distributør av byggevarer er forpliktet til å sikre at byggevarer har tilstrekkelig dokumentasjon før varen omsettes videre på det norske markedet.

En importør eller distributør som bringer i omsetning en byggevare under sitt eget navn eller varemerke eller endrer en byggevare som allerede er bragt i omsetning på en slik måte at det kan påvirke byggevarens ytelser, skal anses som byggevareprodusent, og ha de samme forpliktelsene som produsenten.

4 Om aktørene og metode

4.1 Innledende informasjonstiltak

På bakgrunn av markedsundersøkelser, sendte direktoratet et informasjonsbrev hvor vi informerte om at vi ville gjennomføre tilsyn med utvalgte firma basert på innkomne tips fra publikum, Rapex og Tolletaten. I informasjonsbrevet orienterte vi om regelverket og hva som kreves av dokumentasjon for røykvarslere.

4.2 Utvalg

Direktoratet valgte ut 34 aktører for kontroll av produktdokumentasjon. De fikk tilsendt pålegg om opplysninger, der vi ba om å få oversendt kopi av CE-merke, ytelseserklæring, produktsertifikat fra et uavhengig tredjepartsorgan, samt bruk- og sikkerhetsanvisning. Av de 34 firmaene ble åtte valgt ut for laboratorietesting av deres røykvarslere.

4.3 Metode

Direktoratet undersøkte selv produktdokumentasjonen, herunder at ytelseserklæringer og CE-merking tilfredsstilte kravene i byggevareforordningen og de harmoniserte ZA-tillegg i standard. Direktoratet undersøkte også at produktsertifikat utstedt av et notifisert teknisk kontrollorgan hadde henvisning til riktig harmonisert standard, samt at bruks-/monteringsanvisning fulgte produktene og oppfylte språkkravet.

Testingen ble gjennomført i laboratoriet til CNPP i Frankrike etter avtale med DBI i Danmark. CNPP er et teknisk kontrollorgan, akkreditert for produktsertifisering etter standarden EN 17065 av det nasjonalt oppnevnte franske akkrediteringsorganet COFRAC. CNPP ble sist godkjent den 14.5.2025, for blant annet å sertifisere etter standarden NS-EN 14604 som gjelder for røykvarslere.

5 Resultat av kontroll med produktdokumentasjon

5.1 Generelt

Tilsynet viser at det er varierende grad av systematikk og orden i aktørenes produktdokumentasjon, detaljer fremgår av punktene nedenfor. Enkelte aktører kunne levere etterspurt dokumentasjon umiddelbart og uten behov for oppfølging, mens andre måtte purres. I flere tilfeller skyldtes dette tilsynelatende misforståelser om hva direktoratet etterspurte. I andre tilfeller ble det avdekket manglende eller mangelfull dokumentasjon. For åtte av aktørene var det nødvendig å sende forhåndsvarsel om tvangsmulkt for å få gjennomført pålegget om opplysninger. De fleste aktørene sendte inn dokumentasjon som etterspurt. Aktører som hadde avvik eller mangler i sin dokumentasjon, ble kontaktet og gitt mulighet til å rette opp manglene. De som ikke kunne rette opp avvik eller mangler, valgte å trekke sine produkter fra markedet.

5.2 Ytelseserklæring

Flere aktører sendte inn ytelseserklæring på engelsk. For produkter som omsettes i Norge, er det et krav at ytelseserklæringen skal være utarbeidet på norsk, svensk eller dansk.

Det ble avdekket manglende samsvar mellom ytelseserklæring og tilhørende sertifikat. Ytelseserklæringen skal inneholde referanse til sertifikatnummeret.

I enkelte tilfeller ble produktet markedsført under distributørens eller importørens navn, mens sertifikatet kun oppga produsentens navn. Produktet skal markedsføres med samme aktørnavn som angitt i sertifikatet.

Det var også tilfeller der produktnavnet i ytelseserklæringen enten ikke kunne gjenfinnes på, eller ikke samsvarte med, navnet som ble brukt i markedsføringen på aktørens nettsider.

Ett produkt var feilklassifisert i forhold til AVCP-systemet, og oppgitt i system 3. Alle røykvarslere omfattet av NS-EN 14604 er plassert i system 1.

5.3 CE-merking

Det ble avdekket noen avvik i CE-merkingen og noen aktører unnlot å sende inn CE-merket. Avvikene bestod i at CE-merkingen og det tilhørende sertifikatet manglet samsvar, opplysningene i ytelseserklæringen ikke samsvarte med CE-merkingen, og feil angivelse av teknisk kontrollorgan.

5.4 Bruksanvisning

Det ble avdekket avvik hos en aktør som sendte inn bruksanvisning på engelsk. Røykvarslere skal ha bruksanvisning på norsk, svensk eller dansk.

5.5 Produktsertifikat

Det ble avdekket få avvik i sertifikatene. Tre aktører unnlot å sende inn sertifikatet etter pålegg. En aktør markedsførte produktet under eget navn, til tross for at en annen produsent var oppgitt i sertifikatet. I ett tilfelle var det også avvik mellom produsentnavnet i sertifikatet og navnet som ble brukt i markedsføringen av produktet.

6 Resultat av testing

6.1 Innledning

Åtte ulike typer røykvarslere ble sendt til testlaboratoriet (CNPP). I henhold til kravene i NS-EN 14604 skal det oversendes 20 eksemplarer av hver type. Røykvarslerne ble i hovedsak anskaffet gjennom kjøp i fysiske butikker og via netthandel.

Røykvarslerne ble testet for følgende fire kriterier:

Retningsavhengighet (5.3 directional dependence): Måler om røykvarslerens evne til å detektere røyk påvirkes av hvilken retning røyken kommer fra.

Innledende sensitivitet (5.4 initial sensitivity): Måler hvor følsom røykvarsleren er ved første deteksjon, det vil si hvor lite røyk som kreves for å aktivere alarmen.

Brannsensitivitet (5.15 fire sensitivity): Måler hvor effektivt røykvarsleren kan detektere ulike typer branner, for eksempel om den reagerer raskere på flammende branner versus ulmende branner.

Lydutgang (5.17 sound output): Måler hvor høy alarmen er og om lydnivået er tilstrekkelig til å varsle alle i området.

Av de åtte røykvarslertypene som ble testet ble det avdekket feil på tre typer. De øvrige fem var i samsvar.

Produsentene av røykvarslerne som feilet har tilhold i Sverige. Sakene ble derfor overført til svenske tilsynsmyndigheter gjennom ICSMS (Information and Communication System for Market Surveillance). ICSMS er en database for markedstilsynsmyndigheter i EU/EØS-området. Øvrige EØS-land ble også varslet gjennom dette systemet.

6.2 Luxorparts

Produktet «Luxorparts wireless smoke alarm» med artikkelnummer 21130 og batchnummer¹ IK133499 feilet på innledende sensitivitet. Den ene av de 20 røykvarslerne var defekt, og hadde ingen funksjon. De øvrige 19 røykvarslerne bestod testingen.

Testen ble underkjent som følge av et defekt eksemplar. For å bestå testen må alle 20 røykvarslere godkjennes. Dette medfører at batchen som røykvarsleren tilhører, ikke lenger kan markedsføres eller omsettes innenfor EU/EØS. Produktet ble markedsført av Kjell & Co. Direktoratet fattet vedtak om å stanse videre omsetning og markedsføring av batchen, samt pålegge tilbakekall av allerede solgte enheter.

¹ En batch er en identifiserbar mengde produkter, ofte produsert i samme produksjonssyklus, under ensartede forhold, og med samme produksjonskode, for å sikre sporbarhet og konsistens i kvalitet og egenskaper.

Kjell & Co fulgte pålegget, stanset salget av batchen og varslet kundene om tilbakekallet.
Ettersom det manglende samsvaret dermed opphørte, avsluttet vi tilsynet.

Test report no. FI 24 00 13

Batch	Trademark	Reference	Number of samples tested	CE-CPR marked under the number	Batch number detectors
H	luxorparts	21130	20	2831_CPR-F2335	Specific batch number per sample is defined in the test report no. FI 24 00 13.

5.3 Directional dependence	5.4 Initial sensitivity	5.15 Fire sensitivity	5.17 sound output	Conclusion	Risk/remarks
Passed	Failed	Passed	Passed	The product type failed to comply to constancy of performance according to CPR 305_2011.	1 of 20 samples failed the Initial sensitivity test. The failed sample of the product did not function at all.

6.3 Cotech

Produktet «Cotech optical smoke alarm» med artikkelnummer GS506G og batchnummer 22101226435 feilet på innledende sensitivitet og brannsensitivitet. Den ene av de 20 røykvarslerne oppfylte ikke kravene ved testing med aerosol eller heptan. De øvrige 19 røykvarslerne bestod testingen.

Testen ble underkjent som følge av et defekt eksemplar. Dette medfører at batchen som røykvarsleren tilhører, ikke lenger kan markedsføres eller omsettes innenfor EU/EØS. Direktoratet varslet Clas Ohlson, som omsetter produktet, om at vi ville fatte vedtak om å stanse videre omsetning og markedsføring av batchen, samt pålegge tilbakekall av allerede solgte enheter.

På bakgrunn av direktoratets forhåndsvarsel valgte Clas Ohlson å stanse omsetning og markedsføring av batchen, samt varsle om tilbakekall på sine nettsider og i fysiske butikker. Ettersom det manglende samsvaret dermed opphørte, avsluttet vi tilsynet.

Test report no. FI 24 00 14

Batch	Trademark	Reference	Number of samples tested	CE-CPR marked under the number	Batch number detectors
E	CO/TECH	GS506G	20	1772-CPR-160195	Specific batch number per sample is defined in the test report no. FI 24 00 14.

5.3 Directional dependence	5.4 Initial sensitivity	5.15 Fire sensitivity	5.17 sound output	Conclusion	Risk/remarks
Passed	Failed	Failed	Passed	The product type failed to comply to constancy of performance according to CPR 305_2011.	5.4: The difference between the 20 samples of the Aerosol density before the specimen gives an alarm is above the requirement (measured 1,364 requirements max 1,33). And 5.15: During the standardized fire TF5 Heptane test, sample N°20 triggered an alarm for a value of Y greater than 6. close to value 6.

6.4 Hard Head

Produktet «Hard Head optisk brannalarm» med artikkelnummer 014098 og batchnummer 2309774-2024/05 feilet på innledende sensitivitet. Den ene av de 20 røykvarslerne gikk i alarm så snart batteriene ble satt inn. De øvrige 19 røykvarslerne bestod testingen.

Testen ble underkjent som følge av et defekt eksemplar. Direktoratet vurderte imidlertid risikoen som lav, da det er lite sannsynlig at en forbruker vil ta i bruk en røykvarslers som gir kontinuerlig alarm. Julia, som omsetter produktet, ble informert om testresultatene, og tilsynet ble deretter avsluttet.

Test report no. FI 24 00 16

Batch	Trademark	Reference	Number of samples tested	CE-CPR marked under the number	Batch number detectors
F	Hard Head	014098	20	DoP reference: DOP014098	Specific batch number per sample is defined in the test report no. FI 24 00 16.

5.3 Directional dependence	5.4 Initial sensitivity	5.15 Fire sensitivity	5.17 sound output	Conclusion	Risk/remarks
Passed	Failed	Passed	Passed	The product type failed to comply to constancy of performance according to CPR 305_2011.	1 of 20 samples failed the Initial sensitivity test. The failed sample of the product goes into alarm as soon as the batteries are inserted.

7 Oppsummering

Direktoratet for byggkvalitet igangsatte i 2024 et tilsyn med røykvarslere, med bakgrunn i tidligere tilsynserfaringer, innkomne bekymringsmeldinger og risikovurdering. Formålet var å styrke etterlevelsen av regelverket og sikre at forbrukere kan ha tillit til at røykvarslerne fungerer som forutsatt.

Dokumentasjonskontrollen avdekket mangler i varierende omfang. Enkelte aktører hadde god oversikt og tilfredsstillende dokumentasjon, mens andre hadde betydelige avvik. Det kan synes som om mindre aktører har svakere kontroll på dokumentasjonskravene. Dette kan skyldes at røykvarslere er rimelige produkter som enkelt kan importeres og omsettes av virksomheter som ikke normalt håndterer andre byggevarer, og som dermed har begrenset kjennskap til gjeldende regelverk.

Laboratorietestingen viste avvik hos tre av 160 testede røykvarslere. Røykvarslere er en viktig byggevare som skal ivareta brannsikkerheten. Derfor har direktoratet gjennomført flere tilsynsaksjoner med produktet, og dette var den tredje tilsynsaksjonen siden 2013.

Tilsynet anses som vellykket, ettersom det nå er fullt samsvar i produktdokumentasjonen, og defekte produkter er fjernet fra markedet.

8 Oversikt over aktørene

Aktør	Pålegg om opplysninger	Testing
Alarm Parts AS	X	
Biltema	X	
BSP AS	X	
Carrier Fire & Security Norge AS	X	
Clas Ohlson AS	X	X
CONSILIUM NORWAY AS	X	
Coop Norge AS/Obs Bygg	X	X
Eldirekte.no	X	
Elektroimportøren.no	X	
Elkjøp Norge AS	X	
Elotec AS	X	
Europris AS	X	
Felleskjøpet	X	
Festival AS	X	X
FUTUREHOME AS	X	
GBPM Nordic AS	X	
Homely	X	
HONEYWELL LIFE SAFETY AS	X	
Jernia	X	
Jula Norge AS	X	X
KJELL & CO NORWAY AS	X	X
Løvenskiold Handel AS (maxbo)	X	
Melby Skandinavia Norge As	X	
Micro Matic NorgeAS	X	
NOBY AS	X	X
Norsk Brannvern AS	X	
ONNINEN AS	X	
Power Norge AS	X	
RACKIT AS	X	
Schou Norge AS	X	
SECTOR ALARM AS	X	X
UTU Norge AS	X	X
VANDERBILT INTERNATIONAL (SWE) AB	X	
VERISURE AS	X	